

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-11\(18\)-89-100](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-11(18)-89-100)

Ольга Бутенко

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-2763-185X>*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМАНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Анотація. У статті висвітлено систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

З'ясовано, що організація освітнього процесу у виші здійснюється на засадах Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи (ЄКТС). Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті передбачає: контроль за кадровим, матеріально-технічним і навчально-методичним забезпеченням освітньої діяльності; якістю проведення навчальних занять; якістю знань здобувачів вищої освіти; забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти; наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти.

Виявлено, що контроль за кадровим забезпеченням освітньої діяльності передбачає систему відбору науково-педагогічних працівників; рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників; забезпечення академічної мобільності науково-педагогічних працівників. Контроль за навчально-методичним забезпеченням передбачає: контроль за матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням; контроль за підготовкою та оновленням комплексів навчальних дисциплін; підготовку тестових завдань тощо. Контроль за якістю проведення навчальних занять передбачає: контроль за якістю проведення лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять; за якістю практичного навчання здобувачів вищої освіти; за якістю самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Контроль за якістю знань здобувачів вищої освіти передбачає: контроль за організацією поточного,

модульного і підсумкового контролів знань; за забезпеченням академічної мобільності здобувачів освіти; проведення ректорського контролю знань здобувачів вищої освіти тощо.

Доведено, що політика університету спрямована на забезпечення якості освіти, запорукою якої стало залучення всіх учасників освітнього процесу: кожний структурний підрозділ університету спрямовує свою роботу на постійну актуалізацію змісту навчання, на вдосконалення механізму достатнього та якісного ресурсного забезпечення освітньої діяльності, широке використання сучасних інтелектуальних інформаційних технологій навчання тощо.

Ключові слова: вища освіта, якість освіти, забезпечення якості освіти, моніторинг якості освіти, освітня діяльність, внутрішня система якості освіти.

Olha Butenko

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the
Department of Psychology and Pedagogy of Child Development,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-2763-185X>*

INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF EDUCATION IN THE PAVLO TYCHYNY UMAN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Abstract. The article highlights the system of internal quality assurance of education in the Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

It was found that the organization of the educational process at the university is based on the principles of the European Credit Transfer Savings System (ECTS). The system of internal assurance of the quality of educational activity and the quality of higher education at the university provides for: control over personnel, material and technical and educational and methodological support of educational activity; the quality of educational activities; quality of knowledge of higher education students; ensuring academic mobility of students of higher education; availability of information systems for effective management of the educational process; implementation of monitoring and periodic review of educational programs; ensuring publicity of information about educational programs, degrees of higher education and qualifications; prevention and detection of academic plagiarism in scientific works of students of higher education.

It was found that the control over personnel provision of educational activities involves a system of selection of scientific and pedagogical workers;

rating assessment of the work of scientific and pedagogical workers; ensuring academic mobility of scientific and pedagogical workers. Control over educational and methodological support involves: control of technological requirements for material and technical and educational and methodological support; control over the preparation and updating of educational and methodological support complexes for educational disciplines; preparation of test tasks, etc. Control over the quality of educational classes involves: control over the quality of lectures, practical (seminar) and laboratory classes; control over the quality of practical training of students of higher education; control over the quality of independent work of higher education applicants. Control over the quality of knowledge of students of higher education involves: control over the organization of current, modular and final knowledge controls; control over ensuring academic mobility of education seekers; carrying out the rector's control of the knowledge of higher education applicants, etc. Control over the information provision of educational activities includes: control over the use of electronic training courses to support the educational process, etc.

It has been proven that the policy of the university is aimed at ensuring the quality of education, the guarantee of which is the involvement of all participants in the educational process: each structural unit of the university directs its work to the constant updating of the content of education, to the improvement of the mechanism of sufficient and high-quality resource provision of educational activities, the wide use of modern intellectual information technologies training etc.

Keywords: higher education, quality of education, quality assurance of education, monitoring of quality of education, educational activity, internal system of quality of education.

Постановка проблеми. Нині педагогічна освіта посідає особливе місце і є вагомими складником вищої освіти України. Серед її пріоритетів – якість, доступність, професіоналізм.

Відповідно до сучасних вимог та викликів на міжнародному та національному ринках праці, в умовах глобалізації, мобільності, посилення конкуренції, стрімких економічних, політичних і технологічних змін, загострюється проблема підготовки педагогічних кадрів. Через призму якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти завданням кожного учасника освітнього процесу є формування стійкої позитивної академічної репутації освітнього закладу не лише в Україні, а й за її межами; а також забезпечення довіри ринку праці до присвоєних вишом кваліфікацій [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми вищої освіти, забезпечення її якості завжди привертала увагу вчених. Так, сучасній філософії освіти присвячені дослідження В. Андрущенко, В. Кременя, В. Огнев'юка та ін. Дослідженню проблем загальної професійної підготовки

майбутніх педагогів присвятили свої праці О. Абдулліна, А. Алексюк, Ю. Бабанський, І. Бех, В. Бобрицька, А. Бойко, Л. Вовк, Н. Дем'яненко, А. Капська, О. Коберник, В. Луговий, В. Майборода, Н. Ничкало, Д. Ніколенко, О. Олексюк, О. Пехота, О. Савченко, М. Семенов, В. Семиченко, Р. Скульський, Г. Тарасенко, М. Ярмаченка та ін. Педагогічні основи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти відображено у дослідженнях А. Алексюк, М. Гагарін, М. Євтух та ін. Питання застосування сучасних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців вивчають В. Биков, П. Воловик, Р. Гуревич, П. Стефаненко та ін.

Мета статті – розглянути систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

Виклад основного матеріалу. Цьогоріч Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини відсвяткував 92-гу річницю з дня заснування. Історія вишу сягає далекого 1930 року, коли постановою Ради Народних Комісарів УСРР «Про реорганізацію мережі й системи педагогічної освіти» в Умані створено Інститут соціального виховання. Вперше в інституті розпочали навчання 120 студентів на чотирьох факультетах: техніко-математичний, соціально-економічний, мовно-літературний та біологічний [2].

Нині Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини – провідний конкурентоздатний заклад вищої освіти європейського рівня. Університет забезпечує вітчизняний та зарубіжний ринок праці висококваліфікованими фахівцями за широким спектром педагогічних, інженерно-технологічних та економічних спеціальностей. У складі університету одинадцять факультетів (факультет фізики, математики та інформатики; історичний факультет; факультет дошкільної та спеціальної освіти; факультет іноземних мов; факультет мистецтв; факультет інженерно-педагогічної освіти; факультет соціальної та психологічної освіти; факультет філології та журналістики; факультет фізичного виховання; факультет початкової освіти; природничо-географічний факультет) та один інститут (Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти) [8]. Підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється за всіма освітніми ступенями – «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії», «доктор наук».

Сучасний, мобільний університет з потужною матеріальною базою та висококваліфікованим професорсько-викладацьким складом. Матеріально-технічна база вишу включає п'ять навчальних корпусів, навчальні майстерні, бібліотеку з фондом близько 500 тис. примірників, сучасні читальні зали, три лінгафонні кабінети, спортивний комплекс, два комфортабельні студентські гуртожитки, дві студентські їдальні, агробіостанцію. На всій території

університету, включаючи навчальні корпуси, гуртожитки, бібліотеку, здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до мережі Інтернет [8].

Освітній процес в університеті забезпечують 39 кафедр. Науково-педагогічний потенціал вишу нині – це 522 штатних працівників. У складі науково-педагогічних працівників дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України, академік Академії будівництва та архітектури, академік Академії економічних наук України, дійсний член (академік) Міжнародної академії безпеки життєдіяльності, 58 докторів наук та 335 кандидатів наук (докторів філософії), а також народний артист України, майстри спорту України міжнародного класу, лауреати міжнародних конкурсів та державних премій [8].

На денній та заочній формах навчання вищу освіту здобувають понад 8000 студентів за 80 спеціальностями. Університет надає освітні послуги іноземним громадянам за акредитованими спеціальностями, здійснює підготовку громадян України до вступу у заклади вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти військову підготовку та отримати первинне офіцерське звання [8].

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини має значний досвід інклюзивного навчання. З метою соціальної та освітньої інтеграції студентської молоді з особливими освітніми потребами діє Центр соціальної та освітньої інтеграції «Без бар'єрів» [8].

В університеті створена потужна наукова інфраструктура, яка включає: 3 науково-дослідні центри подвійного підпорядкування (НАПН НАН та МОН України), 3 міжнародні культурно-освітні центри, 15 регіональних науково-методичних центрів, 24 науково-дослідні лабораторії, 14 наукових шкіл. У виші діють аспірантура і докторантура. Науковці університету активно займаються патентно-ліцензійною діяльністю. Щороку студентська молодь університету здобуває перемоги на міжнародних та всеукраїнських наукових конкурсах, олімпіадах, турнірах [8].

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини підтримує та постійно розвиває широкі міжнародні зв'язки із закордонними закладами освіти, науки та культури всього світу. Сьогодні діє 70 угод про співпрацю із установами Польщі, Франції, США, Канади, Німеччини, Туреччини, Італії, Португалії, Іспанії, Швеції та ін. В університеті реалізуються проекти академічної мобільності «Mobile+3», «Mobile+2», програма «Erasmus+», а також програми подвійного дипломування, орієнтовані на підтримку ініціатив у галузях освіти, культури та спорту [8].

Значна увага в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини приділяється виховній роботі. Так, до послуг здобувачів вищої освіти понад 80 різних гуртків, клубів за інтересами, студій дозвілля,

творчих колективів, 13 з яких мають почесне звання «народний». В університеті створено унікальний у своєму роді Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія», студентську соціально-психологічну службу, Молодіжний центр «START», Skills Hub для учнівської та студентської молоді, Центр новітніх освітніх технологій «USPU Ecosystem» [8].

Студентські лідери є членами вчених рад факультетів та інституту, а також вченої ради університету та ректорату. Жодне управлінське рішення не приймається без участі здобувачів вищої освіти.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини є осередком розвитку спорту та спортивно-масової роботи в місті та регіоні. При спортивному клубі функціонує близько 20 оздоровчих секцій. До послуг студентів спортивні та тренажерні зали, а також кваліфіковані тренери. Збірні команди університету беруть участь у всіх змаганнях університету, міста, області, України, успішно виступають та перемагають на чемпіонатах України, Європи та світу [8].

Кілька років поспіль Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини є лідером вступної кампанії серед закладів вищої освіти Черкащини та стабільно входить у першу сотню найпопулярніших закладів вищої освіти [8].

Організація освітнього процесу у виші здійснюється на засадах Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи (ЄКТС). У своїй діяльності щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університет керується законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», а також Рекомендаціями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості (2019), Рекомендаціями для покращення якості вищої освіти в Україні (2015), «Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» (2015), Рекомендаціями Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності (2022) та ін. [7].

Відповідно до цих документів, з метою внутрішнього забезпечення якості освіти, в університеті розроблено та затверджено низку положень. Зокрема, «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція)» (2019) [3], «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників Уманського

державного педагогічного університету імені Павла Тичини (нова редакція)» (2021) [5]чення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є запровадження процедур впливу студентів на процес забезпечення якості освіти на принципах автономії університету та академічної свободи, в університеті діє «Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція)» (2018) [6].

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті передбачає: контроль за кадровим, матеріально-технічним і навчально-методичним забезпеченням освітньої діяльності; якістю проведення навчальних занять; якістю знань здобувачів вищої освіти; забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти; наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти [4].

Контроль за кадровим забезпеченням освітньої діяльності передбачає систему відбору науково-педагогічних працівників; рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників; забезпечення академічної мобільності науково-педагогічних працівників. Контроль за якістю кадрового забезпечення навчального процесу в університеті здійснюють відділ кадрів, конкурсна комісія, навчально-методичний відділ. Рейтингова система оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є стимулом для підвищення якості їхньої роботи. Вона ґрунтується на результатах виконання педагогами індивідуального плану роботи за навчальний рік за нормами часу для всіх видів робіт. Конкурсна комісія університету враховує рейтингові показники науково-педагогічних працівників при заміщенні вакантних посад, укладанні трудових договорів (контрактів) [3].

Університет забезпечує академічну мобільність науково-педагогічних працівників шляхом підвищення їхньої кваліфікації та проходження стажування, мета яких – формування якісного науково-педагогічного (педагогічного) персоналу університету та його відокремлених підрозділів, що спрямоване на розв'язання кадрових проблем, реалізацію механізмів кар'єрного росту науково-педагогічних працівників, їхньої мотивації до якісної професійної діяльності та соціального захисту тощо. Контроль за якістю підвищення кваліфікації і стажування науково-педагогічних працівників університету здійснюють завідувачі кафедр і декани факультетів/директор інституту, а також навчально-методичний відділ [3].

Контроль за навчально-методичним забезпеченням передбачає: контроль технологічних вимог до матеріально-технічного забезпечення; контроль технологічних вимог до навчально-методичного забезпечення; контроль за підготовкою та виданням навчальної та навчально-методичної літератури; контроль за підготовкою та оновленням комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; підготовку тестових завдань.

Контроль за виконанням і дотриманням зазначених нормативів щодо матеріально-технічного забезпечення в університеті здійснюють у межах своїх службових обов'язків декани факультетів/директор інституту, завідувачі кафедр, а також навчально-методичний відділ, відділ ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти, центр культури і дозвілля «Гаудеамус», інформаційно-обчислювальний центр шляхом систематичної перевірки реального стану матеріально-технічного забезпечення та усунення недоліків за умови його невідповідності нормативним показникам [3].

Контроль за відповідністю реальних показників навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності в університеті нормативним здійснюють перед початком нового навчального року навчально-методичний відділ, а далі – постійно декани факультетів/директор інституту та завідувачі кафедр у межах своїх службових обов'язків.

З метою здійснення кваліфікованої наукової та фахової підтримки редакційно-видавничої діяльності викладачів, рецензування навчальних та навчально-методичних видань, а також дотримання єдиних вимог та підвищення рівня видавничої діяльності професорсько-викладацького колективу в університеті створено видавничо-редакційний відділ, який у своїй роботі керується «Положенням про видавничо-редакційний відділ» (2019) [7].

Відповідно до Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти (Лист МОН України від 09.07.2018 р. № 1/9-434) в університеті науково-педагогічні працівники готують комплекси навчально-методичного забезпечення (КНМЗ) дисциплін. КНМЗ дисципліни – це навчально-методичне видання на допомогу здобувачам вищої освіти у вивченні навчальної дисципліни з викладом її основного змісту, завдань до різних видів навчальної діяльності студентів та рекомендацій до їх виконання [3].

Під час проведення контрольних заходів із дисципліни використовують комплекти тестових завдань, які укладає лектор, який забезпечує викладання навчальної дисципліни.

Контроль за якістю проведення навчальних занять передбачає: контроль за якістю проведення лекцій, практичних (семінарських) і лабораторних занять; контроль за якістю практичного навчання здобувачів вищої освіти;

контроль за якістю самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Контроль за якістю проведення лекцій, практичних (семінарських) і лабораторних занять в університеті передбачає систематичне проведення науково-педагогічними працівниками відкритих навчальних занять. Ця форма педагогічного контролю застосовується з метою виявлення рівня професійної компетентності і педагогічної майстерності професорсько-викладацького складу та подальшого вдосконалення викладацької діяльності і підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти [3].

Практика в університеті є невід'ємною складовою освітнього процесу, яка передбачає безперервність та послідовність її проведення і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у період навчання, набуття і вдосконалення практичних умінь і навичок за відповідною спеціальністю/освітньою програмою. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладено на ректора, першого проректора, деканів факультетів/директора інституту, гаранта освітньої програми, завідувачів відповідних кафедр, відповідального за стажування студентів та керівника практик по університету, керівника практик по факультету/інституту, групового керівника, методистів. Навчально-методичне керівництво і проведення окремих видів практики, а також зв'язок із базами практик контролює гарант освітньої програми [3].

Контроль за якістю знань здобувачів вищої освіти передбачає: контроль за організацією поточного, модульного і підсумкового контролів знань; контроль за забезпеченням академічної мобільності здобувачів освіти; проведення ректорського контролю знань здобувачів вищої освіти у формі ректорських контрольних робіт; проведення ректорського контролю знань здобувачів вищої освіти у формі комп'ютерного тестування; проведення ректорського контролю знань здобувачів вищої освіти у формі комплексних контрольних робіт; проведення анкетування студентів.

Академічна мобільність здобувачів вищої освіти передбачає їхню участь в освітньому процесі університету та партнерських закладів освіти (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо [3].

З метою постійного моніторингу життєдіяльності університету з надання освітніх послуг факультетами/інститутом, кафедрами та окремими науково-педагогічними працівниками, для оцінки рівня соціального забезпечення учасників освітнього процесу в університеті відповідно до наказу ректора систематично проводиться анкетування здобувачів вищої освіти. Узагальнені і проаналізовані результати опитування здобувачів вищої освіти обов'язково розміщують на сайті університету [3].

З метою забезпечення високої якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти в університеті розроблено механізм затвердження, періодичного перегляду та моніторингу освітніх програм. Підвищенню якості освіти сприяє і система запобігання академічного плагіату у здобувачів вищої освіти, яка ґрунтується на всебічній перевірці їхніх випускних кваліфікаційних робіт на плагіат [4].

Структурним підрозділом навчально-методичного управління, який безпосередньо сприяє забезпеченню безперервного процесу підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності, є відділ якості освіти, ліцензування та акредитації. З цією метою, відділ здійснює комплекс підготовчих заходів щодо організації та проведення ліцензування та акредитації освітніх програм; організовує проведення ректорських та комплексних контрольних робіт; вивчає зміни у нормативно-правовій базі з питань ліцензування і акредитації, узагальнює отриману інформацію та інформує структурні підрозділи університету; аналізує та узагальнює інформацію щодо відповідності стану забезпечення спеціальностей ліцензійним вимогам; розробляє та проводить заходи щодо створення системи забезпечення якості вищої освіти в університеті відповідно до вимог державних стандартів вищої освіти, критеріїв національної та європейської систем акредитації та міжнародних процедур визнання освітніх програм; спільно з навчальним відділом здійснює моніторинг якості вищої освіти в університеті; розробляє та впроваджує заходи щодо підвищення якості освіти і освітньої діяльності, забезпечення її відповідності сучасному рівню розвитку освіти, науки, потребам ринку, вимогам Національного агентства з питань якості вищої освіти; сприяє працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників університету тощо.

Висновки. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини зарекомендував себе і міцно утвердився як потужний вітчизняний виш, який був і залишається лідером педагогічної освіти.

В умовах карантинних обмежень, а наразі – і воєнного стану, університету вдалося утримати лідерські позиції у підготовці та забезпеченні конкурентоздатності фахівців. Цьому сприяло запровадження нових технологій дистанційного навчання, оснащення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням, створення електронної системи управління освітнім процесом.

Політика університету спрямована на забезпечення якості освіти і провадиться на основі різноманітних внутрішніх механізмів і процедур, які уможливають активну участь усіх учасників освітнього процесу. На університетському рівні розроблено і затверджено в установленому порядку необхідні документи, які регламентують використання різних механізмів і процедур забезпечення якості.

Запорукою якісної освітньої діяльності, чіткого функціонування університетської системи інформування, стимулювання і мотивації якості вищої освіти стало залучено всіх учасників освітнього процесу. Кожний структурний підрозділ університету спрямовує свою роботу на постійну актуалізацію змісту навчання, на вдосконалення механізму достатнього та якісного ресурсного забезпечення освітньої діяльності, широке використання сучасних інтелектуальних інформаційних технологій навчання тощо.

Уманський державний педагогічний університет посилює свою роль в освітньому середовищі, динамічно розвиваючись та модернізуючись, залишаючись центром освіти, науки, духовності та культури Черкащини.

Література:

1. Бутенко О. Г. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації дошкільної освіти: гендерний аспект / Бутенко О. // *Збірник матеріалів II Міжнародної конференції «Гендерні студії : навчання, дослідження та практика» та семінару для молодих дослідників «Гендерні студії : освіта, гендерна рівність, демократія, мир»* (16-20 квітня 2018 р.) / За ред. О. В. Авраменко, Т. В. Лісова. – Кропивницький : Видавництво КОД, 2018. – С. 143-145.

2. З історії університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/z-istorii-universytetu>.

3. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція) (затверджене вченою радою університету від 26 лютого 2019, протокол № 10) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція) (затверджене вченою радою університету від 23 листопада 2021, протокол № 6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

5. Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (нова редакція) (затверджене вченою радою університету від 26 жовтня 2021, протокол № 4) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

6. Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція) (затверджене вченою радою університету від 18 вересня 2021, протокол № 2) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

7. Сайт Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/>.

8. Університет сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/universytet-sohodni>.

References:

1. Butenko O. H. Pidhotovka maibutnix pedahohiv u konteksti standartyzatsii doshkilnoi osvity: hendernyi aspekt [Training of future teachers in the context of standardization of preschool education: gender aspect] / Butenko O. // *Zbirnyk materialiv II Mizhnarodnoi konferentsii «Henderni studii : navchannia, doslidzhennia ta praktyka» ta seminaru dlia molodykh doslidnykh «Henderni studii :*

osvita, henderna rivnist, demokratiia, myr» (16-20 kvitnia 2018 r.) / Za red. O. V. Avramenko, T. V. Lisova. – Kropyvnytskyi : Vydavnytstvo KOD, 2018. – S. 143-145.

2. Z istorii universytetu [From the history of the university] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/z-istorii-universytetu>.

3. Polozhennia pro zabezpechennia yakosti osvitnoi diialnosti ta yakosti vyshchoi osvity v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny (nova redaktsiia) [Regulations on ensuring the quality of educational activities and the quality of higher education in the Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (new version) (approved by the academic council of the university on February 26, 2019, protocol No. 10)] (zatverdzhene vchenoiu radoiu universytetu vid 26 liutoho 2019, protokol № 10) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

4. Polozhennia pro zapobihannia ta vyjavlennia akademichnoho plahiatu v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny (nova redaktsiia) [Regulation on the prevention and detection of academic plagiarism in the Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (new version) (approved by the academic council of the university on November 23, 2021, protocol No. 6)] (zatverdzhene vchenoiu radoiu universytetu vid 23 lystopada 2021, protokol № 6) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

5. Polozhennia pro systemu reitynhovoi otsinky diialnosti naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny (nova redaktsiia) [Regulations on the system of rating assessment of the activity of scientific and pedagogical workers of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (new edition) (approved by the academic council of the university on October 26, 2021, protocol No. 4)] (zatverdzhene vchenoiu radoiu universytetu vid 26 zhovtnia 2021, protokol № 4) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

6. Polozhennia pro uchast studentiv u zabezpechenni yakosti vyshchoi osvity v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny (nova redaktsiia) [Regulations on the participation of students in ensuring the quality of higher education in the Pavlj Tychyna Uman State Pedagogical University (new version) (approved by the academic council of the university on September 18, 2021, protocol No. 2)] (zatverdzhene vchenoiu radoiu universytetu vid 18 veresnia 2021, protokol № 2) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>.

7. *Sait Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny* [Website of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/>.

8. *Universytet sohodni* [University today] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/universytet-sohodn>.